

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 5To/42/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6423010334
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Štefan Novák, LL.M.
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2024:6423010334.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Štefana Nováka, LL.M. a sudcov JUDr. Bc. Viktora Marka, PhD. a JUDr. Martina Ľuptáka, PhD., MBA., v trestnej veci obžalovaných 1/ A. B. a 2/ C. D., pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, 2 písm. c), d) Trestného zákona, na verejnom zasadnutí konanom dňa 11. júna 2024 o odvolaní obžalovaných 1/ A. B. a 2/ C. D. proti rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 4T/52/2023 zo dňa 17.04.2024 takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. d) ods. 3 Trestného poriadku a § 324 Trestného poriadku z r u š u j e rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 4T/52/2023 zo dňa 17.04.2024 v celom rozsahu.

Rozhodujúc sám podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku sa obžalovaní

1/ A. B., nar. XX.XX.XXXX v E. F., trvale bytom G., H. A. XX/XX, t. č. vo väzbe v Ústave na výkon väzby a v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica,

2/ C. D., nar. XX.X.XXXX v E. F., trvale bytom G., H. A. XX/XX,

u z n á v a j ú s a v i n n ý m i

zo zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. a), Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona, spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona, p r e t o ž e

dňa 08.07.2022 v čase okolo 10.00 h preskočili oplotenie a následne prešli k rodinnému domu súpisné číslo XX/XX E. H. A. I. G. vo vlastníctve J. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. B. XXXX/X, F. F., ktorý v tom čase bez povolenia majiteľky neoprávnene užíval L. M., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom G., následne v jeho zadnej časti cez rozbité okno vošli do vnútorných priestorov domu a do izby v ktorej sa nachádzal L. M., ktorého obaja pod vplyvom alkoholu fyzicky napadli a to tak, že ho začali udierať rukami do tváre, následne od neho obvinený A. B. žiadal, aby sa priznal k tomu, že mu podpálil dom, čo on odmietol, tak vzal do rúk klampiarske kladivo a začal mu ním klepať po hlave so slovami aby sa priznal, udrel ho aj sviečkou po hlave, potom vzal do ruky nôž s drevenou rúčkou, s čepeľou o dĺžke 30-40 cm a tento priložil L. M. ku krku so slovami „aj tento nôž by vedel vyprávať“, následne vzal do ruky kliešte, chytil mu ľavú ruku a kliešťami mu chytil prst na ruke so slovami, „priznaj sa, že si mi podpálil dom, lebo ti týmito kliešťami odstrihnem prst“ a začal mu kliešťami tlačiť na prst, stále opakoval, že vie, že to bol on, následne sa ho A. B. aj C. D. opýtali, že či sa chce vykúpiť, že im má dať 50,- €, na čo L. M. zo strachu povedal, aby prestali, že peniaze nemá, ale že si ide požičať 50,-€ a tie im aj odovzdá, na čo A. B. prestal tlačiť, odložil kliešte a C. D. šiel s L. M. ako sprievod, keď si L. M. požičal peniaze od N. O. C., nar. XX.XX.XXXX, tak ich C. D. odovzdal a ten si ich na námestí v meste Žarnovica rozdelil s obvineným A. B., čím spôsobili L. M. škodu vo výške 50,-€,

t e d a - spoločným konaním násilím a hrozbu násilia nútili iného, aby niečo konal a čin spáchali závažnejším spôsobom konania - so zbraňou,

a odsudzujú sa za to:

Obžalovaný A. B.

Podľa § 189 ods. 2 Trestného zákona v spojení s § 38 ods. 2 Trestného zákona na trest odňatia slobody vo výmere 6 (šesť) rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona súd obžalovaného na výkon trestu odňatia slobody zaraďuje do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Obžalovaný C. D.

Podľa § 189 ods. 2 Trestného zákona v spojení s § 36 písm. l) Trestného zákona, § 37 písm. m) Trestného zákona, § 38 ods. 2, ods. 5 Trestného zákona, za použitia § 39 ods. 1, ods. 3 písm. e) Trestného zákona na trest odňatia slobody vo výmere 5 (päť) rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona súd obžalovaného na výkon trestu odňatia slobody zaraďuje do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku súd obžalovaným 1/ a 2/ ukladá povinnosť nahradiť spoločne a nerozdielne poškodenému L. M., nar. XX.X.XXXX, bytom G., P. XXX, škodu vo výške 50 eur.

o d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 4T/52/2023 zo dňa 17.04.2024 boli obžalovaní 1/ A. B. a 2/ C. D. uznaní za vinných zo zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c), písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona a § 139 ods. 1 písm. e) Trestného zákona, formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že

dňa 08.07.2022 v čase okolo 10.00 h preskočili oplotenie a následne prešli k rodinnému domu súpisné číslo XX/XX E. H. A. I. G. vo vlastníctve J. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. B. XXXX/X, F. F., ktorý v tom čase bez povolenia majiteľky neoprávnene užíval L. M., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom G., následne v jeho zadnej časti cez rozbité okno vošli do vnútorných priestorov domu a do izby v ktorej sa nachádzal L. M., ktorého obaja pod vplyvom alkoholu fyzicky napadli a to tak, že ho začali udierať rukami do tváre, následne od neho obvinený A. B. žiadal, aby sa priznal k tomu, že mu podpálil dom, čo on odmietol, tak vzal do rúk klampiarske kladivo a začal mu ním klepať po hlave so slovami aby sa priznal, udrel ho aj sviečkou po hlave, potom vzal do ruky nôž s drevenou rúčkou, s čepeľou o dĺžke 30-40 cm a tento priložil L. M. ku krku so slovami „aj tento nôž by vedel vyprávať“, následne vzal do ruky kliešte, chytil mu ľavú ruku a kliešťami mu chytil prst na ruke so slovami, „priznaj sa, že si mi podpálil dom, lebo ti týmito kliešťami odstrihnem prst“ a začal mu kliešťami tlačiť na prst, stále opakoval, že vie, že to bol on, následne sa ho A. B. aj C. D. opýtali, že či sa chce vykúpiť, že im má dať 50,- €, na čo L. M. zo strachu povedal, aby prestali, že peniaze nemá, ale že si ide požičať 50,-€ a tie im aj odovzdá, na čo A. B. prestal tlačiť, odložil kliešte a C. D. šiel s L. M. ako sprievod, keď si L. M. požičal peniaze od N. O. C., nar. XX.XX.XXXX, tak ich C. D. odovzdal a ten si ich na námestí v meste Žarnovica rozdelil s obvineným A. B., čím spôsobili L. M. škodu vo výške 50,-€.

Za to okresný súd obžalovaného 1 /A. B. odsúdil podľa § 188 ods. 2 Trestného zákona v spojení s § 38 ods. 2 Trestného zákona na trest odňatia slobody vo výmere 8 (osem) rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona súd obžalovaného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Obžalovaného 2/ C. D. odsúdil podľa § 188 ods. 2 Trestného zákona v spojení s § 36 písm. l) Trestného zákona, § 37 písm. m) Trestného zákona, § 38 ods. 2, ods. 5 Trestného zákona, v spojitosti s § 39 ods.

2 písm. d), ods. 4 Trestného zákona per analógiám na trest odňatia slobody vo výmere 6 (šesť) rokov a 4 (štyri) mesiace.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona okresný súd obžalovaného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Podľa § 76 ods. 2 Trestného zákona v spojení s § 78 ods. 1 Trestného zákona obžalovanému 2/ uložil ochranný dohľad v trvaní 1 (jeden) rok.

Podľa § 77 ods. 1 písm. a), písm. b) Trestného zákona okresný súd obžalovanému 2/ uložil po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody povinnosť :

- oznamovať potrebné údaje o spôsobe a zdrojoch svojej obživy a tie aj preukazovať,
- osobne sa hlásiť v určených lehotách.

Proti tomuto rozsudku podal odvolania obžalovaný 1/ A. B. po jeho vyhlásení na hlavnom pojednávaní a obžalovaný 2/ C. D. dňa 29.4.2024.

Obžalovaný 1/ A. B. odvolanie odôvodnil jednak sám a jednak prostredníctvom svojho obhajcu. Prostredníctvom obhajcu uviedol, že s uložením trestu ako aj s uznaním viny v zmysle podanej obžaloby nesúhlasí. Vyslovil názor, nebolo preukázané, že sa dopustil spoločným konaním zločinu lúpeže podľa §188 ods. 1, ods. 2 písm. c), písm. d) Tr. zák.. Je pravdou, že došlo medzi ním a poškodeným k nedorozumeniu, a to v tej skutočnosti, že tomuto tvrdil, že podľa jeho vedomostí sa dopustil konania, v dôsledku ktorého došlo k zhoreniu strechy na jeho dome a preto chcel vedieť pravdu, či je to pravda a medzi nimi vzniklo nedorozumenie. Nežiadal nikdy nič navyše, čo mal on k dispozícii ako jeho majetok a túto vec si nevynucoval hrozbou ani násilím. Výraz vykúpiť sa, ktorý odznel tam nepovažoval za výraz, ktorý ako taký by zbavoval viny samotného poškodeného, ale bol toho názoru, že bude vedieť pravdu ako k tomu došlo a kto spôsobil ujmu na majetku a z akého dôvodu. Pokiaľ je popisované pred prvostupňovým súdom konanie, ktoré ako také bolo preukazované je toho názoru, že najviac môže dôjsť k vydieraniu v zmysle § 189 Tr. zák., ale v žiadnom prípade nepočítal s tým, že by to bolo možné kvalifikovať ako lúpež. Pokiaľ naznačuje prvostupňový súd tú skutočnosť, že až momentom pocitu ohrozenia a strachu pred prevádzaným útokom bolo možné uvažovať o vydieraní, tak on nezbadal, že by nastala takáto zmena a že by prípadné prijatie sumy 50, eur bolo dôkazom o požiadavke plnenia v zmysle prednesených vyhrážok. Nevie na základe čoho súd dospel k záveru, že dochádza k zmene konania, ktoré bolo preukazované pri kontaktovaní s poškodeným a toto naberá na intenzite a následne ide o konanie, ktoré je schopné vyvolať vážnu obavu u poškodeného pred následkom. Tento následok, ktorý sa stal pre skutkom aj jeho dostal do situácie, že jeho deti stratili strechu nad hlavou a prestali existovať v spoločnej domácnosti. Nesporne táto skutočnosť do veľkej miery zapríčinila, že jednanie s poškodeným vyznelo slovne ako tvrdé lebo keď si predstavil, že príde o deti a rodinu a nebude mať kde bývať, tak stratil zmysel života a bol skutočne nešťastný z toho do čoho sa dostal a to tým, že mu podpálili strechu na dome. Pokiaľ mal fyzický kontakt s poškodeným, tak tento bol výlučne kvôli tomu, čo sa stalo jemu a nie aby získal vec, ktorú by vlastnil poškodený. V ostatných tvrdeniach, ktoré sú produkované poukazuje na to, že nikto nepotvrdil priamy fyzický útok zo strany týchto osôb a vždy prichádzala iná motivácia konania než majetkový zisk. Otázky priamej účasti na trestnej činnosti ako i priameho konania smerujúceho k následku neboli riadne objasnené a je toho názoru, že pri enormnej snahe prvostupňového súdu je potrebné preskúmať účasť i obžalovaného D. na trestnej činnosti, či aj tento nepopisuje skutočnosť tak, aby vzhľadom vzniknutú situáciu niesol nižšiu mieru zodpovednosti. Záverom uviedol, že sa necíti byť vinným, chce žiť so svojou rodinou a starať sa o svoje deti a preto trvá na tom, aby súd zvážil únosnosť uloženia v zmysle uloženej právnej kvalifikácie trestu a vzhľadom na to, že väčšina dôkazov, ktoré navrhol boli potvrdené vypočutými osobami a súd znížil uvedený trest pri zmene právnej kvalifikácii na vydieranie a rozhodol tak, aby sa mohol vrátiť k svojej rodine a starať sa o svoje deti.

Obžalovaný 1/ A. B. v samostatných podaniach zo dňa 10.5.2024 a 4.6.2024, namietal, že mu je kladené za vinu spáchanie zločinu lúpeže, ktorý nespáchal. Poukázal, že skutok mal byť spáchaný so zbraňou-nožom, ktorý nebol zaistený. Uviedol, že poškodený a obžalovaný D. sa spolu stretávali, čím sa ovplyvňovali navzájom. Ďalej poukázal, že obžalovaný D. bol 14-krát súdne trestaný a má záujem o jeho sesternicu, s čím on nesúhlasil, preto vypovedal v jeho neprospech. Má zato, že pokiaľ bol poškodený udieraný otvorenou rukou do tváre a bitý ako opisuje, mal by zranenia, ale svedok N. C.

žiadne zranenia nevidel. Ďalej uviedol, že poškodený sa nemohol báť, nakoľko chodil za obžalovaným C. D., a to po skutku, ktorý býva dva domy od neho. Taktiež poukázal, že u poškodeného nebola zistená posttraumatická stresová porucha. Namietal, že vypovedali osoby, ktoré neboli priamymi svedkami. Záverom uviedol, že žiada o prešetrenie celého trestného spisu, lebo sa jedná o konšpiráciu obžalovaného D. a poškodeného. V podaní zo dňa 4.6.2024 namietal kvalitu obhajoby zo strany svojho obhajcu L. L. K. a preto žiada o spravodlivý proces.

K podanému odvolaniu obžalovaného 2/ A. B. sa vyjadril okresný prokurátor, keď uviedol, že obžalovaného okrem poškodeného M. usvedčuje aj obžalovaný D., ale aj tzv. nepriamy svedkovia: N. O. C., K. O., N. O., F. L., D. Q., R. K., ako i ďalšie dôkazy, pričom úvaha o ich vyhodnotení je súčasťou podanej obžaloby, ktorá bola doručená aj obž. B.. To, že dôkazy neboli vyhodnotené podľa predstáv obžalovaného nespôsobuje nezákonnosť postupu OČTK. Pokiaľ obžalovaný namieta nepriamych svedkov je potrebné poznamenať, že k samotnému skutku došlo „za zatvorenými dverami“, kde bol len poškodený a dvaja obžalovaní. Teda z troch prítomných, z ktorých bol jednou osobou obž. B., ho dve usvedčujú. Čo sa týka nezaistenia noža, tak medzi skutkom a podaním oznámenia uplynul istý čas, okrem toho dom, v ktorom ku skutku došlo medzičasom vyhorel a už ho ani poškodený neobýval, preto nebol zaistený nôž. K ďalšej námietke obžalovaného B. uviedol, že najprv bol vypočutý poškodený M. a potom obžalovaný D., pričom nie je zrejme ako sa mali títo ovplyvňovať, keď poškodený usvedčoval /vypovedal/ voči obom obžalovaným. Okrem iného je potrebné dodať, že poškodený M. vypovedal de facto konzistentne v priebehu celého trestného konania. V tejto súvislosti poukázal na závery znaleckého posudku č. 35/2023, podľa ktorého u poškodeného je tendencia ku konfabuláciám a k používaniu klamstva nízka. Naopak u obž. Červíka v zmysle znaleckého posudku č. 33/2023 bolo zistené, že informácie môže podávať alibisticky alebo tendenčne v záujme dosiahnuť prospech alebo vyhnúť sa ujme. Výpoveď obž. Oláha bola hodnotená (verifikovaná) aj v kontexte toho, čo vypovedal poškodený a svedok N. C. a ďalší nepriamy svedkovia. Pokiaľ obžalovaný uvádza, že u neho chýba motív (zištný), nakoľko mal príjem, k tomu považuje za potrebné uviesť, že síce aj podľa výpisu zo Sociálnej poisťovne bol zamestnaný na dohodu o pracovnej činnosti v spoločnosti REKOSTAV (od 1.12.2021 do 30.11.2022) je však potrebné podoznieť, že mu (pred skutkom) vyhorel dom. Sám obžalovaný B. uvádzal, že si chcel požičať plynovú bombu s varičom, nakoľko nemal čím kúriť potom, čo mu zhorela strecha. Teda obžalovaný sa v tom čase nachádzal zjednodušene povedané bez riadneho bývania - bez základného vybavenia domácnosti.

Obžalovaný 2/ C. D., odôvodnil podané odvolanie prostredníctvom svojho obhajcu v ktorom uviedol, že podáva odvolanie proti výroku o treste a v súvislosti s výrokom o vine namieta nesprávnu právnu kvalifikáciu skutku. Poukázal, že podľa § 119 ods.1 písm. a) Tr. por. v trestnom konaní treba dokazovať najmä či sa stal skutok a či má znaky trestného činu. V tejto trestnej veci je skutkom vynucovanie priznania poškodeného k podpaľačstvu s použitím násillia, resp. vykúpenie sa z tohto podozrenia. Teda ich konanie má znaky trestného činu vydierania podľa § 189 Tr. zák. Jeho vyhlásenie o nepopretí spáchania skutku teda znamená, že nepopiera spáchanie trestného činu vydierania a za vinného mal byť uznaný podľa tejto právnej kvalifikácie. Vo vzťahu k trestu má nesprávna právna kvalifikácia skutku pre neho nepriaznivé dôsledky. Trestná sadzba za trestný čin vydierania je nižšia a teda v rámci nej mu mal byť uložený aj miernejší trest. Základná trestná sadzba pri vydieraní je 4 až 10 rokov odňatia slobody. Po zvýšení dolnej hranice o 1/3 je to 6 až 10 rokov. Následne po znížení v zmysle § 39 ods.2 písm. d), ods. 4 Tr. zák. je dolná hranica opäť 4 roky. Poukázal, že aj prokurátor navrhoval uložiť trest na dolnej hranici trestnej sadzby. Nakoniec aj súd uložil trest na dolnej hranici trestnej sadby, avšak pri nesprávnej právnej kvalifikácii. Pri správnej kvalifikácii by to boli 4 roky odňatia slobody. Záverom navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil, sám vo veci rozhodol, a uznal ho za vinného zo zločinu vydierania podľa § 189 ods.1, ods.2 písm. a), písm. b), písm. e) Tr. zák. a uložil mu trest odňatia slobody vo výmere 4 roky.

Obžalovaný 2/ C. D. sa verejného zasadnutia odvolacieho súdu osobne nezúčastnil, upovedomenie o tomto procesnom úkone prevzal v zákonom predpísanej lehote (31.5.2024), pričom svoju neúčast na verejnom zasadnutí zákonným spôsobom neospravedlnil. Verejné zasadnutie sa konalo v neprítomnosti obžalovaného za splnenia podmienok uvedených v § 293 ods. 5 Trestného poriadku.

Krajský prokurátor na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu uviedol, že považuje rozsudok okresného súdu v celom rozsahu za zákonný a správny. Navrhol odvolanie obžalovaných zamietnuť ako nedôvodné.

Obhajca obžalovaného 2/ A. B. na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu zotrval na písomných dôvodoch odvolania. Dodal, že pre právnu kvalifikáciu „na chránenej osobe“, podľa judikatúry NS SR nestačí do skutku uviesť vek osoby, ale musí tam byť uvedené, že s týmto vekom bol znížený odpor resp. kladený slabší odpor obete voči obžalovaným, pričom s týmto sa okresný súd vôbec nevysporiadal. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil späť okresnému súdu.

Obhajca obžalovaného 2/ C. D. na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu zotrval na písomných dôvodoch odvolania. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok v časti týkajúcej sa obžalovaného D. zrušil a sám vo veci rozhodol tak, že zmení právnu kvalifikáciu na trestný čin vydierania.

Obžalovaný 2/ A. B. na verejnom zasadnutí vyslovil súhlas s vyjadrením svojho obhajcu. K uloženému trestu uviedol, že osem rokov je likvidačný trest nielen pre neho, ale aj pre jeho rodinu. Dodal, že poškodeného síce poznal, ale nevedel koľko má rokov. Navrhol, aby mu bol uložený miernejší trest.

Krajský súd Banská Bystrica ako súd odvolací predtým ako začal plniť svoju preskúmvaciu povinnosť podľa § 317 ods. 1 Tr. por. zistil, že odvolania obžalovaných boli podané včas, v lehote ustanovenej § 309 Tr. por., odvolania boli podané oprávnenou osobou v súlade s § 307 ods. 1 písm. b), pričom nedošlo k vzdaniu sa práva na podanie odvolania alebo k späťvzatiu podaného odvolania v zmysle § 312 Tr. por. a preto odvolací súd nepostupoval podľa § 316 Tr. por.

Podľa § 317 ods. 1 Tr. por. ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 Tr. por. alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3 Tr. por., preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, na chyby, ktoré neboli odvolaním vytykané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por. V tejto súvislosti zistil, že odvolania obžalovaných sú čiastočne dôvodné.

Krajský súd na úvod konštatuje, že prvostupňový súd v rámci hlavného pojednávania vykonal dokazovanie v rozsahu nevyhnutnom pre svoje rozhodnutie, a to tak vo vzťahu k výroku o vine a treste tieto skutkovo správne ustálil, avšak dospel k nesprávnym právnym záverom pri právnom posúdení skutku.

Pokiaľ ide o skutkové zistenia, krajský súd konštatuje, že obžalovaný 2/ C. D. sa k žalovanému skutku doznať, keď dokonca na hlavnom pojednávaní po zákonom poučení, že nepopiera spáchanie skutku. Obžalovaný 1/ A. B. síce popiera spáchanie skutku, avšak z jeho spáchania je usvedčovaný jednak spoluobžalovaným Oláhom ako aj svedkom - poškodeným L. M.. V tomto smere okresný súd dostatočným spôsobom odôvodnil svoje rozhodnutie v zmysle kritérií obsiahnutých v ustanovení § 168 ods. 1 Trestného poriadku a odvolací súd ich akceptuje.

K obhajobe obžalovaného 1/ A. B. odvolací súd uvádza, že okrem poškodeného L. M. a obžalovaného 2/ C. D., ho usvedčujú, aj nepriamy svedkovia, a to N. O. C., K. O., N. O., F. L., D. Q., R. K., ktoré výpovede naväzujú na výpovede poškodeného L. M. a obžalovaného 2/ C. D.. To, že sa jedná o nepriame výpovede je irelevantné, keďže sa jedná o výpovede, ktoré spolutvorí reťazec dôkazov v predmetnej veci. Svedok N. O. C. potvrdil, že poškodený od neho žiadal 50 eur, pritom mu uviedol že ho vydierajú. Skutočnosť, že nebol zaistený nôž, tak táto okolnosť nie je takého charakteru, ktorá by mala rozhodujúci vplyv na posúdenie viny obžalovaného. V tejto súvislosti treba uviesť, že medzi skutkom a podaním oznámenia uplynul istý čas, okrem toho dom, v ktorom ku skutku došlo medzičasom vyhorel a už ho ani poškodený neobýval, preto nebol zaistený nôž. Pokiaľ ide o námietku obžalovaného 1/, že poškodený a obžalovaný 2/ sa mali navzájom ovplyvňovať, k tomu odvolací súd uvádza, že nie je zrejmé ako sa mali títo ovplyvňovať, keď poškodený usvedčoval nie len jeho ale aj obžalovaného D.. Odvolací súd pri tom nezistil, žiadne také skutočnosti, ktoré by spochybňovali vierohodnosť výpovedí poškodeného, pričom aj zo znaleckého posudku z odboru psychológia u poškodeného je tendencia ku konfabuláciám a k používaniu klamstva nízka. Taktiež ani u spoluobžalovaného Oláha odvolací súd nezistil, žiadne také skutočnosti, ktoré by spochybňovali vierohodnosť jeho výpovede, pričom treba dodať, že tento obžalovaný svojou výpoveďou usvedčoval aj sám seba, pritom si musel byť vedomý následkov.

Z vykonaného dokazovania súdom prvého stupňa bol dostatočným spôsobom zistený skutkový stav veci v súlade s ustanovením § 2 ods. 10 Trestného poriadku, z ktorého vyplýva, že obžalovaný 1/ A. B.

a 2/ C. D. dňa 08.07.2022 v čase okolo 10.00 h preskočili oplotenie a následne prešli k rodinnému domu S. B. XX/XX E. H. A. I. G. vo vlastníctve J. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. B. XXXX/X, F. F., ktorý v tom čase bez povolenia majiteľky neoprávnené užíval L. M., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom G., následne v jeho zadnej časti cez rozbité okno vošli do vnútorných priestorov domu a do izby v ktorej sa nachádzal L. M., ktorého obaja pod vplyvom alkoholu fyzicky napadli a to tak, že ho začali udierať rukami do tváre, následne od neho obvinený A. B. žiadal, aby sa priznal k tomu, že mu podpálil dom, čo on odmietol, tak vzal do rúk klampiarske kladivo a začal mu ním klepať po hlave so slovami aby sa priznal, udrel ho aj sviečkou po hlave, potom vzal do ruky nôž s drevenou rúčkou, s čepeľou o dĺžke 30-40 cm a tento priložil L. M. ku krku so slovami „aj tento nôž by vedel vyprávať“, následne vzal do ruky kliešte, chytil mu ľavú ruku a kliešťami mu chytil prst na ruke so slovami, „priznaj sa, že si mi podpálil dom, lebo ti týmito kliešťami odstrihnem prst“ a začal mu kliešťami tlačiť na prst, stále opakoval, že vie, že to bol on, následne sa ho A. B. aj C. D. opýtali, že či sa chce vykúpiť, že im má dať 50,- €, na čo L. M. zo strachu povedal, aby prestali, že peniaze nemá, ale že si ide požičať 50,-€ a tie im aj odovzdá, na čo A. B. prestal tlačiť, odložil kliešte a C. D. šiel s L. M. ako sprievod, keď si L. M. požičal peniaze od N. O. C., nar. XX.XX.XXXX, tak ich C. D. odovzdal a ten si ich na námestí v meste Žarnovica rozdelil s obvineným A. B., čím spôsobili L. M. škodu vo výške 50 eur. Odvolací súd sa týmito skutkovými okolnosťami stotožnil.

Okresný súd konanie obžalovaného po právnej stránke posúdil ako zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c), písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona a § 139 ods. 1 písm. e) Trestného zákona, formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona. Odvolací súd sa však nestotožnil s danou kvalifikáciou skutku, pretože u tohto trestného činu sa vyžaduje zmocnenia sa cudzej veci, a to bezprostredne ihneď. Hlavnými rozlišovacími znakmi medzi trestným činom vydierania a trestným činom lúpeže sú cieľ páchatel'a, ktorý svojím konaním sleduje a chce dosiahnuť, a prostriedky, ktorými sa páchatel' snaží svoj cieľ dosiahnuť. Cieľom pri lúpeži je zmocnenie sa cudzej veci, zatiaľ čo pri vydieraní je cieľom donútiť iného, aby niečo konal, opomenul alebo strpel. V danom prípade vykonaným dokazovaním bolo zistené, že cieľom obžalovaných bolo, aby sa poškodený doznal k podpáleniu strechy na dome obžalovaného B. a po fyzickom útoku mu bolo uvedené, že sa môže vykúpiť za finančnú čiastku 50 eur. Teda sa nejedná o trestný čin lúpeže, ale o vydieranie.

Trestného činu vydierania podľa § 189 ods. 1 ods. 2 písm. a) Trestného zákona sa dopustí, kto iného násilím, hrozbou násilia alebo hrozbou inej ťažkej ujmy núti, aby niečo konal, opomenul alebo trpel a spácha čin závažnejším spôsobom konania. Závažnejším spôsobom konania sa rozumie páchanie trestného činu so zbraňou [§ 138 písm. a) Tr. zák.]. Podľa § 122 ods. 3 Tr. zák., trestný čin je spáchaný so zbraňou, ak páchatel' alebo s jeho vedomím niektorý zo spolupáchateľov použije zbraň na útok, na prekonanie alebo zamedzenie odporu alebo ju má na taký účel pri sebe; zbraňou sa rozumie, ak z jednotlivého ustanovenia nevyplýva niečo iné, každá vec, ktorou možno urobiť útok proti telu dôraznejším. Trestný čin je spáchaný so zbraňou aj vtedy, ak páchatel' použije napodobeninu zbrane alebo ju má pri sebe s úmyslom, aby bola považovaná za pravú.

Na základe rozvedeného potom odvolací súd konanie obžalovaných po právnej stránke kvalifikoval ako zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. a), Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona, spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona, pretože obžalovaní 1/ A. B. a 2/ C. D. spoločným konaním násilím a hrozbou násilia nútili, aby niečo konal a čin spáchali závažnejším spôsobom konania - so zbraňou (nožom).

Pokiaľ ide o pôvodnú kvalifikáciu spáchania skutku na chránenej osobe, tak odvolací súd v tejto súvislosti uvádza, že v zmysle § 139 ods. 2 Tr. zák. možno spáchanie činu voči chránenej osobe, osobe vyššieho veku [§ 127 ods. 3, § 139 ods. 1 písm. e) Tr. zák.] považovať za okolnosť, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby, len pri úmyselnom trestnom čine. Zároveň sa vyžaduje, aby páchatel' vedel, že poškodený je osobou vyššieho veku a aby túto okolnosť subjektívne spájal s menším odporom alebo slabšou odvetou poškodeného, umocnením účinku trestného činu voči poškodenému, alebo inou okolnosťou, ktorá zakladá alebo podporuje rozhodnutie páchatel'a spáchať trestný čin (R 117/2014). Krajský súd v tejto súvislosti konštatuje, že v danom prípade nebolo zisťované či obžalovaní vedome konali aj v súvislosti s vekom poškodeného, pričom táto okolnosť ani nie je vyšpecifikovaná v skutkovej vete podanej obžaloby, preto odvolací súd tento kvalifikačný znak v danom prípade vo veci neaplikoval.

Obžalovaný 1/ A. B. namietal kvalitu právnych služieb zo strany pôvodného obhajcu L. L. K.. K tomu odvolací súd uvádza, že za zvoleného obhajcu zodpovedá obžalovaný, ktorý si ho sám zvolil. Pokiaľ

nebol spokojný so spôsobom jeho obhajoby mal, možnosť si zvoliť iného obhajcu alebo požiadať súd o ustanovenie obhajcu, preto v tomto smere nie je možné mu prisvedčiť, že boli porušené jeho práva na obhajobu.

Krajský súd pokiaľ ide o skutkové zistenia okresného súdu, jeho postup pri rešpektovaní práva obžalovaných na obhajobu považuje postup, ktorý verdiktu predchádzal, za zákonný, nevykazujúc znaky svojvôle.

Obžalovaný 2/ C. D. na hlavnom pojednávaní okresného v súlade s ustanovením § 257 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku vyhlásil, že nepopiera spáchanie žalovaných skutkov. Keďže okresný súd jeho vyhlásenie prijal, tak v takom prípade súdom prijaté vyhlásenie, že nepopiera spáchanie skutku uvedeného v obžalobe, je neodvolateľné a v tomto rozsahu nenapadnuteľné odvolaním (§257 ods. 5 Tr. por.). Teda výrok o vine u neho nadobudol právoplatnosť, avšak podľa § 324 Tr. por., ak je dôvod, na ktorého základe rozhodol odvolací súd v prospech niektorého obžalovaného, na prospech aj ďalšiemu spoluobžalovanému alebo zúčastnenej osobe, ktorá nepodala odvolanie, rozhodne odvolací súd vždy aj v ich prospech. Na základe uvedeného potom odvolací súd rozhodol aj v prospech obžalovaného / C. D., keď napadnutý rozsudok v celom rozsahu zrušil a konanie obžalovaných prekvalifikoval na trestný čin, kde je stanovená miernejšia trestná sadzba.

Na základe pochybenia súdu prvého stupňa, preto krajský súd podľa § 321 ods. 1 písm. d), ods. 3 Tr. por. a § 324 Tr. por. zrušil odvolaním napadnutý rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom v celom rozsahu a vo veci rozhodol sám.

Vychádzajúc z tejto situácie, odvolací súd ďalej rozhodoval o uložení trestu. Pokiaľ ide ukladanie trestu, odvolací súd v súvislosti s úvahami o druhu a výmere trestu prihliadol na všetky významné skutočnosti, ktoré sú potrebné pre správnu individualizáciu trestu, pričom vychádzal z účelu trestu. Podľa § 34 ods. 1 Tr. zák., trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov; trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou. Podľa § 38 ods. 2 Tr. zák. pri určovaní druhu trestu a jeho výmery musí súd prihliadnuť na pomer a mieru závažnosti poľahčujúcich okolností a priťažujúcich okolností. Druh a výmera trestu boli stanovené zákonným ustanovením § 189 ods. 2 Tr. zák. umožňujúce obžalovaným uložiť trest odňatia slobody vo výmere štyri až desať rokov.

Odvolací súd u obžalovaného 1/ A. B. nezistil žiadnu poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 Trestného zákona, taktiež u neho nevzhliadol priťažujúce okolnosti v zmysle § 37 Tr. zák., keďže posledné odsúdenia má zahladené a hľadá sa na neho ako by nebol súdne trestaný. Po zhodnotení všetkých skutočností, ktoré majú význam pri určovaní druhu trestu a jeho výmery dospel k záveru, že z hľadiska individuálnej aj generálnej prevencie je primeraný a zákonu zodpovedajúci trest odňatia slobody vo výmere vo výmere šesť rokov. Pri výmere trestu odvolací súd vzal do úvahy mieru jeho konania, keďže obžalovaný 1/ A. B. bol hlavným iniciátorom spáchania skutku [§ 34 ods. 5 písm. a) Tr. zák.]. Keďže obžalovaný v posledných desiatich rokoch pred spáchaním trestného činu nebol vo výkone trestu odňatia slobody, odvolací súd ho zaradil podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. pre výkon trestu do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

Pri osobe Obžalovaného 2/ C. D. odvolací súd zistil jednu poľahčujúcu okolnosť § 36 písm. l) Trestného zákona, pretože obžalovaný sa k trestnej činnosti doznal a svoje konanie oľutoval. Podľa § 37 písm. m) Trestného zákona mu priťažovalo, že už bol v minulosti súdne trestaný. Keďže obžalovaný už bol v minulosti odsúdený za zločin, rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 1T/99/2017 zo dňa 8.11.2017, právoplatným dňa 8.11.2017, a to za zločin krádeže v spolupáchateľstve podľa § 20, § 212 ods. 1, ods. 3 písm. a), ods. 4 písm. b) Tr. zák., za čo mu bol uložený súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 3 roky a 6 mesiacov, so zaradením do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia tak v takom prípade sa podľa § 38 ods. 5 Trestného zákona sa pri opätovnom spáchaní zločinu zvyšuje dolná hranica zákonom ustanovenej trestnej sadzby o jednu polovicu. Na základe modifikovanej trestnej sadzby potom odvolací súd obžalovanému ukladal trest v trestnej sadzbe sedem až desať rokov. Podľa § 39 ods. 1 Tr. zák., ak súd vzhľadom na okolnosti prípadu, alebo vzhľadom na pomery páchatel'a má za to, že by použitie trestnej sadzby ustanovenej týmto zákonom bolo pre páchatel'a neprimerane prísne a na zabezpečenie ochrany spoločnosti postačuje aj trest kratšieho trvania, možno páchatel'ovi

uložiť trest aj pod dolnú hranicu trestu ustanoveného týmto zákonom. Odvolací súd dospel k záveru, že v prejednávanej veci sú splnené podmienky na aplikáciu inštitútu mimoriadneho zníženia trestu podľa § 39 ods. 1 Tr. zák., za použitia obmedzujúceho ustanovenia § 39 ods. 3 písm. e) Tr. zák., podľa ktorého súd nesmie uložiť trest odňatia slobody kratší ako šesť mesiacov. Podľa názoru odvolacieho súdu, na osobu obžalovaného nie je potrebné pôsobiť trestom odňatia slobody na základe modifikovanej trestnej sadzby, ale účel trestu bude možné dosiahnuť aj trestom odňatia slobody kratšieho trvania, a to vo výmere piatich rokov. Pritom vychádzal z okolností prípadu, keď obžalovaný D. bol pri páchaní trestnej činnosti menej aktívny ako spolupáchateľ obžalovaný B.. Odvolací súd obžalovaného D. podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona zaradil na výkon tohto trestu do ústavu na výkon trestu s stredným stupňom stráženia, pretože v posledných desiatich rokoch už bol vo výkone trestu odňatia slobody.

Takto uložené tresty považuje krajský súd za primerané, postačujúci na ochranu spoločnosti, nápravu obžalovaných, ako aj z pohľadu generálnej a individuálnej prevencie, zároveň obsahujú v primeranom rozsahu prvky represie, dostatočne zabezpečia ich prevýchovu a zároveň takýto trest postihuje len obžalovaných.

Do trestného konania sa v prípravnom konaní so svojím nárokom na náhradu škody pripojil poškodený L. M., ktorý si uplatnil škodu vo výške 50 eur. Krajský súd uložil obom obžalovaným povinnosť nahradiť spoločne a nerozdielne poškodenému L. M., škodu vo výške 50 eur, pretože škoda je súčasťou popisu skutku uvedenej vo výroku napadnutého rozsudku a v takom prípade bol súd povinný v zmysle ustanovenia § 287 ods. 1 Tr. por. obžalovaných zaviazat' k jej náhrade.

S poukazom na zhora rozvedené dôvody senát krajského súdu rozhodol tak ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici jednomyseľne (§ 163 ods. 4 Trestného poriadku).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.